

ברטה דומינגס:

אני שונאת להיות

גברת סאלקינד

היא באה לישראל ביעף, בשכמייה שחורה ושיעור שחור כגורב. בעלה עמד על כך שתגור במלון הילטון, אך היא שהתה בביתו של דן בן-אמוץ, אחרי שהבטיחה לו לא להוציא הגה כשהוא כותב. כדי לפרוק את משא המילים העצום שהצטבר בתוכה פגשה כמה ידידים והציפה אותם בשטפונית של רעיונות, בלהיטות של בת 16, למרות שהיא קרובה יותר לגיל ששים.

שליחות

קדושה

מרות שהקונפליקט כמעט ומסייג תיים בצורה טראגית, המסר ברור: העולם חייב להתעורר, צעירים וקונים בני גזעים וצבעים שונים חייבים לתת יד זה לזה בחמלה ובאהבה כדי להמשיך את התרבות האנושית.

„אני רואה עצמי כלוחמת וכמטיפה.“ אומרת ברטה, נכדתו של לוחם החופש המכסיקאי בליסאריו דומינגס, שגדלה ב-טכסאס אחרי שאביה יצא לארצות-הברית כדיפלומוט. „טעמתי טעם של אפליה ו-דיכוי, כאשר בבריכת-השחייה נאמר לי — מצטערים הכניסה אסורה לשחור רים, לכלבים ולמכסיקאים. אף שאיני יהודיה אני מרגישה יהודיה יותר מבעלי, שכלל אינו מעוניין לבוא לישראל. כבת לתרבות עתיקה שנרמסה בדרך קבע, הרי גשתי אחות בנפש לישראל ובואי לכאן

ברטה דומינגס, בימאית-משוררת, ציירת סופרת, דמות צעצוענית ומרתקת נאלצת להסביר את עצמה מחדש, כי כל אחד מכיר דווקא את שם בעלה, מפיך סופרמן, אלכסנדר סאלקינד. „אני שונאת להיות גברת סאלקינד. אני אמנם נשואה לאיש עשיר אבל יש לי נשמה של יחפן. כשבועלי עשה את סופרמן, אמרתי לו: 120 מיליון דולר על מיפלצת אחת? והתי בושעה ו-חרפה. במחיר זה אפשר היה להאכיל עולם שלם.“

תשובתה של ברטה לסופרמן היה סרט בשם מאיה. הוא עלה לה 130 אלף דולר בלבד ומשך הסרטו היה 21 יום. היא כתבה את התסריט עם ידידה מזה שלושים שנה, דייוויד רוזוביץ, המנהל קולג' ללימודי אופנה בהארלם, וצילמה אותו באותו הקולג' עם שחקנים חובבים. היא עצמה משחקת בסרט גם כן. הנושא היה אישי עד כדי שקיפות: קולג' לאופנה בהארלם, שאוכלוסיות תל-

הכותרת של תחילת הקאריירה שלו, לא הגיעה בסופו של דבר לידי מימוש, כי בראנדאור לא הסכים לגישתו של הבימאי, ארנסט גיפסלס, ועזב את התפקיד אחרי שבוע. אומץ לב בלתי-רגיל לצעיר בשנות העשרים לחייו.

„לגבי, מישחק הוא יותר מאשר גילום דמות. זו התמודדות עם תיוה מסויימת, עם השקפת-עולם. לכן חשוב לדעת כיצד נראות כל ההצגה כולה, ולא רק מה קורה לתפקיד שלי.“ טוען בראנדאור. השפעה רבה על עיצוב של השקפותיו היתה הידידות המורה שקשר בזמנו עם פריץ קורטנר, אחד הבימאים הבולטים בתיאטרון ובקולנוע הגרמני שלפני ה-מלחמה. חמישים שנה הפרידו בין השניים, אבל ההבנה ביניהם היתה מלאה. בראנדאור הופיע בתפקיד הראשי בהצגה האחרונה שביים קורטנר לפני מותו. שלושה חודשים לאחר מכן הגיעה אל השחקן הבילה, ובה תחרטי נחושת של הארט שאתו ראה בזמנו במישרו של בורטנר. „זמן רב השתוקקת למזכרת זו, עכשיו אתה רואי לה.“ נכתב באיגרת הנלווית, שהגיעה כאילו מעולם אחר.

תפקידים קלאסיים. כיום, בגיל 37, בראנדאור הוא אחד מכוכבי הבימה וה-טלוויזיה הבולטים באוסטרליה. הוא מק-

קארין וקדאום מאריה עם כלבם
19 שנות נישואין

פיד לא ליטול על עצמו יותר משני תפ-קידים בימתיים ראשיים בשנה, כדי שיו-כל להקדיש את כל תשומת-לבו לכל אחד מהם.

נטייתו הברורה לתפקידים קלאסיים — שילר, מולייר או שניצלר — משולבת עם הופעה בתפקידים מודרניים יותר, כולל כמה סדרות מתח בטלוויזיה. לאחרונה אף הינחה סידרה משלו, בשם התיאטרון לא, ובה ראיין שחקנים, בימאים, סקר הצגות ועשה כל מה שחשקה נפשו.

שיאפחו לפקח על ההצגה לכל פרטיה, ולא להסתפק בעיצוב של דמות אחת, הובילה אותו, כמוכן, אל הבימוי, וגם בו זכה להצלחה עצומה. לאחרונה הוא קיבל קרוב למיליון שקלים כדי לביים ולהר-פיע בתפקיד הראשי בהצגה חד-פעמית, בפסטיבל בנג'ן. ההשקעה היתה כדאית:

אורחת ברטה דומינגס
נשמה של יחפן

הוא חלק משליחות קדושה שנשלתי על עצמי.“

מאיה יגיע לישראל כנראה בעיסקת חבילה עם סופרמן 3 (שליחות לחדר ו-עסקים לחוד). ברטה משתוקקת להציגו לפני קהל הסנימטקים ואולי אף לשלבו בערב של תרבות מכסיקו כדי לממש חלום ישן — לצלם סרט על-פי סיפור שאותו כתבה היכן פרסיפלו? על ההפקה יפקח הבימאי הוותיק ג'ורג' קיוקור, ואם לנתח לפי תוכן הסיפור, הדומה מאוד לקונפליקט שבתוך מישפחת סאלקינד, יש להניח שגם הפעם יהיו כמה חילוקי-דעות במישפחה.

ארקין, המופיע בימים אלה בסרט בשם שיבת הקפטן הבלתי-מנוצח.

המצב, לדעת השחקן, הוא רע מאוד לו ולקולגים שלו, החסרים אתגרים ראויים לשמם. כאשר מכירים לו את הקולגה האחד שמצא לעצמו אתגרי גדול מכולם ויושב עתה בבית הלבן, משיב ארקין: „רגן משחק את התפקיד יפה מאוד, אבל אני בטוח שהתסריט שלו מוצלח כל-יך.“ קצת סטטיסטיקה להרחבת הדעת. שבועות הבידור ורייטי ערך סיכום של ההפקות ההוליוודיות בשנה החולפת, ו-תוכנית הפקות של השנה הבאה. לפי הסיכום הזה, המחיר הממוצע של סרט המופק באולפנים הגדולים כיום הוא 10 מיליון קולר (יש חברות שבהן הממוצע מגיע ל-13 מיליון).

בשנה הקודמת הפיקו חברות אלה 116 סרטים, ואם להסתמך על המיספרים של סוף 1981, התקרבו הכנסות הקופה ל-3 מיליארד דולר. לכאורה, רווח משגע. למעשה, לא כל-יך.

ההכנסות כוללות את כל הסרטים, של כל החברות, מקומיים ומיזבאים, ואילו ההוצאות אינן כוללות את תקציבי הפירסום לסרטים, המגיעים היום לכדי שליש עד מחצית ממחיר העלות שלהם. אבל, איך שלא יסתכלו על זה, זהו עסק רצני.

תדריך

חובה לראות:

תז'אביב — פאדרה פאדרונה, מפייט טו, מונטנגרו, בחור טוב, אהובת הקצין הצרפתי, מרד הנעורים, הגשר על הנהר קווא, מיסתורי האורגניזם.
ירושלים — אהובת הקצין הצרפתי, מיפסנו של סגן מוראנט, זוהר בדשא.
חיפה — קיד וקאסיד, מונטנגרו.

תז'אביב

*** **פאדרה פאדרונה** (גורדון איטליה) — סיפור של רועה-עזים מסאר-דינה שהופך בלשן אבל אינו מצליח להינחק מאדמת מולדתו. משל על היחסים שבין העולם המודרני לעולם השלישי, ועל עימות הדורות. סרט מרשים.

*** **בחור טוב** (פאריס, ארצות-הברית) — סרט תעודי על גבר בן 53 מפגר בשכלו, ועל בני מישפחתו. מרשים.

עתה עומדת העבודה להתחיל, כאשר **מריץ סטריפ** תופיע בתפקיד הראשי.

פאקולה ביקר בפולין לפני יותר משנה וברור היה שחלק גדול מן הסרט יצולם שם. אבל אחרי מה שקרה שם בחודשים האחרונים, הודיעו המפיקים שהם מעוניינים היום באפשרות למצוא אתרים דומים ב-צ'כוסלובקיה. הם מקווים אפילו למצוא משהו מתאים ביוגוסלביה, העדיפה בעי-ניהם, משום שהיא רחוקה יותר מפולין.

● **השחקן אלן ארקין** יצא לאחרונה בהתקפה מוחצת על אולפני הסרטים ה-גדולים בהוליווד, וטען שהם חונקים כל יומה פרטית ומקורית, ומחפשים רק רווחים קלים וגדולים. „איש אינו אומר עוד היום על סרט: זהו נושא שחייבים לעשות, גם אם לא יכניס כסף.“ התלונן

שחקן אלן ארקין
רגן משחק יפה

אחרי שלוש ההופעות בפסטיבל, הוע-ברה ההצגה לבימת וינה וצולמה לטל-וויזיה.

מדוע, אם כן, היה דרוש לו זמן רב כל-יך, כדי להגיע אל מסך הקולנוע? התשובה פשוטה: בראנדאור לא התלהב מעולם מן הקולנוע. „קולנוע הוא כלי מישחק בידי הבימאי.“ הוא טוען, ואיש כמוהו אינו מסכים להיות כלי מישחק בידי איש. הוא העדיף את התיאטרון כלי, לדבריו, „בתיאטרון ההצגה אינה תלויה באיש אחד, ועל הבימה יש קשר ישיר עם הקהל.“

לנהל תיאטרון. יתכן, כמוכן, ש-אחרי מפייטו והשבחים שהומטרו עליו, הוא ישנה את דעתו, אבל אין זה בטוח. בראנדאור רוצה מאוד לנהל תיאטרון — לא גדול מדי ולא קטן מדי — מין תיאטרון כזה שהוא יוכל לפקח על כל הנעשה בו, מן המלאכה של התופרות ועד לבעיות של הכוכבת הראשית (כד-יוק כמו הפגן בסרט של סאבו).

בינתיים הוא חי לו בשקט ובשלווה עם רעייתו מזה 19 שנה קארין, בימאית טל-וויזיה שלמדה את המלאכה אחרי שניש-אה לו, ואף ביממה אותו לאחרונה ב-דרך אל החופש לפי ארתור שניצלר. השניים מגדלים בן בגיל 18 וכלב.

למרות תהילתו הגדולה, הוא ניחן ב-קלסתר שאינו מעורר תשומת לב ברחוב. רק על הבימה נדלקות פניו והוא הופך לדמות יחידה במינה (שוב, כמו הפגן בסרט). ההצלחה לא הספיקה, עדיין, לני-טוע בו ביטחון מופרז. כל פרוייקט חדש הוא הרפתקה חדשה עבורו. „אם אכשל“, הוא מנחם את עצמו, „אוכל תמיד למכור מכוניות. הרי גם שם דרוש כישרון מיש-חק.“

יומן החדשות

● עוד תוצאת-ליוואי של המאורעות האחרונים בפולין: הרומן של ויליאם סטיירון בחירתו של סופר, המכיל קטעים רבים מימי השואה בפולין. עומד להפוך סרט. הבימאי יהיה **אלן ג'יי פאקולה**, בימאי הסרט כל אנשי הנשיא. שקנה את הזכויות לספר כבר לפני שנתיים.